

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 86/2025
14.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурице и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца МАБ Компанија Миљковић, доо Звечан, чији је пуномоћник Радован Лопичић, адвокат из ..., против тужене Општина Косовска Митровица, коју заступа Општински правобранилац, ради дуга, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1388/23 од 06.06.2024. године, у седници одржаној 14.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

І ОДБИЈА СЕ КАО НЕОСНОВАНА ревизија тужене, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1388/23 од 06.06.2024. године, у делу којим је одбијена жалба тужене и потврђена пресуда Привредног суда у Нишу П 717/21 од 16.11.2022. године, у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му исплати износ од 78.471.682,47 динара, са законском затезном каматом од 12.12.2014. године до коначне исплате.

ІІ УСВАЈА СЕ ревизија тужене па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 1388/23 од 06.06.2024. године и пресуда Привредног суда у Нишу П 717/2021 од 16.11.2022. године, у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу исплати износ од 39.416.546,26 динара са законском затезном каматом од 12.12.2014. године до исплате и **ПРЕСУЂУЈЕ СЕ**:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца МАБ „Компанија Миљковић“ доо из Звечана да се обавезе тужена Општина Косовска Митровица да му исплати износ од 39.416.546,26 динара са законском затезном каматом почев од 12.12.2014. године па до коначне исплате, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.495.428,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Нишу П 717/2021 од 16.11.2022. године усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да му исплати износ од 117.888.228,73

динара са законском затезном каматом од 12.12.2014. године па до коначне исплате и трошкове парничног поступка у износу од 2.265.800,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1388/23 од 06.06.2024. године одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда Привредног суда у Нишу.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, указујући да је побијаном пресудом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Испитујући другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене делимично основана, а делимично неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се паушално указује ревизијом тужене. Ревизија не може да се изјави због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и Факултет за физичку културу из Лепосавића закључили су Уговор о грађењу дана 06.02.2004. године, ради изградње спортске хале у Косовској Митровици. Тужилац се обавезао да изгради халу, а факултет као наручилац да обезбеди извођачу услове за несметан рад и потребне грађевинске дозволе. Тужилац се уговором обавезао да приликом извођења радова води грађевински дневник, а наручилац да преко надзорног органа потписује грађевинску књигу и грађевински дневник. Факултет за физичку културу је дана 02.09.2014. године закључио Уговор о уступању наведеног уговора са овде туженом, на основу чега су на тужену прешла сва права и обавезе по основу закљученог Уговора о грађењу. Тужилац је пристао на уступање уговора. Дана 23.09.2014. године тужилац и тужена су закључили Анекс 1 Уговора о грађењу у коме су констатовали да је тужилац извео део уговорених радова, чију ће количину и вредност утврдити надзорни орган именован од стране тужене, те да уговорне стране уговарају обрачун и исплату изведених радова у динарској противвредности евра по средњем курсу НБС на дан плаћања. Тужена је у складу са закљученим Анексом именovala ДП „Урбанизам“ Косовска Митровица као надзорни орган. Надзорни орган је сачинио информацију о стању радова на објекту Спортска хала у Косовској Митровици дана 06.10.2014. године и у истој утврдио укупну вредност изведених радова на дан 29.09.2014. године у износу од 117.888.228,73 динара. Тужилац је у складу са том информацијом сачинио прву привремену ситуацију, потписану од стране надзорног органа, коју је испоставио туженој на плаћање. Тужена је одбила да је овери и да изврши плаћање по њој. Надзорни орган је у сачињеној Информацији о стању радова констатовао вредност уговорених радова у износу од 78.471.682,47 динара и вредност неуговорених радова у износу од 39.416.546,26 динара. Вештачењем у току поступка утврђено је које је радове тужилац извео и да њихова вредност одговара вредности утврђеној од стране надзорног органа, уз констатацију вештака да су фактурисани само уговорени радови са вишком радова и да је коришћен погрешан термин „неуговорени радови“, а требало

је да стоји „вишак радова“. Такође је наведено, што је било и неспорно у току поступка, да хала није грађена у складу са Законом о планирању и изградњи, да нема одобрење за градњу, те да тужилац није водио грађевинску књигу и грађевински дневник.

Нижестепени судови су обавезали тужену, којој су уступљена права и обавезе по предметном Уговору о грађењу, да тужиоцу плати изведене радове, чија је вредност утврђена од стране надзорног органа и потврђена налазом вештака. Нижестепени судови су ценили истакнути приговор ништавости Уговора о грађењу, истакнут од стране тужене, па су нашли да је исти неоснован. Чињеница да су радови извођени без одобрења за градњу, по налажењу нижестепених судова, не утиче на пуноважност Уговора о извођењу радова. Сматрају да насупрот таквим наводима тужене, предмет уговора није био неодређен без обзира што уговор не садржи идентификациону ознаку земљишта на којој се градња има извршити јер међу странкама није било спорно на ком земљишту се радови имају извести. Нижестепени судови су стали на становиште да одсуство вођења писане документације – грађевинског дневника и грађевинске књиге, не може водити губитку права на накнаду за радове који су изведени. У погледу вредности изведених радова, прихваћен је налаз вештака, да је реч о уговореним радовима и вишку уговорених радова, за које је понудом дата јединична цена, па је тужена обавезана да тужиоцу плати све изведене радове, укупне вредности 117.888.228,73 динара.

Врховни суд налази да су одлуке нижестепених судова правилне у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу плати изведене уговорене радове, чија је вредност 78.471.682,47 динара.

Правилан је материјалноправни закључак нижестепених судова да предметни Уговор о грађењу, који је потом био предмет уступања између наручиоца радова и овде тужене, није ништав. Правилно нижестепени судови налазе да одсуство идентификационе ознаке земљишта на ком су извођени радови не чини предмет обавезе неодређеним, имајући у виду да су странке неспорно знале на којој парцели је требало да се изводе и на којој парцели су изведени радови. На пуноважност уговора, насупрот ревизијским наводима тужене, не утиче ни чињеница да су радови изведени без одобрења за изградњу. Та околност може бити од значаја приликом легализације објекта и његовог уписа у катастар, али није од утицаја на правну ваљаност уговора о грађењу, нити на обавезу плаћања за изведене радове. Осим тога, обавезу прибављања свих дозвола надлежних органа је по уговору имао наручилац радова, односно Факултет за физичку културу из Лепосавића. Непрописно вођење, односно одсуство грађевинске документације, последица је пропуста обе уговорне стране. Стога се без основа ревизијом тужене ова чињеница уписује искључиво тужиоцу у кривицу и из ње црпи ништавост предметног уговора о грађењу. Тужена се у ревизији не може позивати на то да приликом закључења Уговора о уступању и Анекса Уговора о грађењу са овде тужиоцем није знала да недостаје грађевинска документација за изведене радове. Тужена је била дужна да поступа са одговарајућим степеном пажње приликом закључења уговора, како то предвиђа одредба чл. 18 ст. 1 Закона о облигационим односима. Како ни накнадно није тражила поништај или раскид Анекса или Уговора, то се сада без основа позива на ове околности. Стога, како то правилно налазе нижестепени судови, одсуство грађевинске документације не може искључити обавезу плаћања за изведене радове, чији су количина и вредност утврђени од стране надзорног органа, а потврђени налазом вештака. Из свих наведених разлога Врховни суд је у том

делу одбио ревизију тужене као неосновану, налазећи да је правилна одлука нижестепених судова да се тужена обавезе да тужиоцу плати изведене уговорене радове.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Врховни суд налази да су нижестепене одлуке, у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу плати тзв. вишкове радова, донете погрешном применом материјалног права на утврђено чињенично стање.

Према утврђењу првостепеног суда, надзорни орган ангажован од стране тужене сачинио је Информацију о стању радова на објекту спортска хала, којом је утврдио вредност радова у укупном износу од 117.888.228,73 динара, од чега су уговорени радови 78.471.682,47 динара, а неугговорени радови 39.416.546,26 динара. Надзорни орган се и у току поступка изјаснио на идентичан начин о врсти и вредности изведених радова, указујући да је реч о уговореним и неугговореним радовима. Вештак је у току поступка ове неугговорене радове преименовао у вишкове радова, указујући да је очигледно употребљен погрешан израз „неугговорени радови“. Неспорна је чињеница да је предметни уговор о грађењу закључен у складу са јавним позивом објављеним у „Сл. гласнику“ и преузетом спецификацијом, односно у поступку јавне набавке. Ни околност да је потом тај уговор био предмет уступања није довела до промене његове правне природе. Имајући у виду да је уговор о грађењу закључен у поступку јавне набавке, на основу тендера и преузете спецификације радова, неприхватљив је и произвољан закључак нижестепених судова да ови радови представљају вишак радова. Уговарање врсте и количине радова у поступку јавне набавке мора бити под тачно одређеним условима, утврђеним у законом регулисаном поступку, при чему се од понуде која је прихваћена не сме одступити, а накнада се исплаћује у складу са законом и утврђеном вредности јавне набавке, у складу са одредбом чл. 32 ст. 1 и 2 Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 39/2002, 43/2003 и 55/2004). Тужилац је био дужан да докаже да је у питању вишак радова и то приложеном понудом или главним пројектом радова, из којих би се могло утврдити да су у питању уговорени радови, који су изведени у већој количини од уговорене, у складу са одредбом чл. 9 тач. 5 Посебних узанси о грађењу. При том, када је цена радова одређена у укупном износу, као у конкретном случају, тада се у смислу одредбе чл. 32 Узанси она не мења због насталих вишкова и мањкова радова. Додатни радови у поступку јавне набавке радова изискују објављивање новог позива и закључивање новог уговора. Објављивање новог позива није потребно само ако се, сагласно одредби чл. 92 ст. 1 тач. 1 Закона о јавним набавкама, ради о неопходним радовима за извршење уговора о јавним набавкама ако су у питању додатни радови или услуге који се не могу раздвојити у економском или техничком погледу од јавне набавке (тач.а) или су неопходни за даље фазе извођења радова, при чему њихова укупна вредност не може да буде већа од 25% од укупне вредности главне јавне набавке (тач. б). То у конкретном случају није утврђено. Стога је правно неутемљен закључак нижестепених судова да ти радови представљају вишкове радова и да тужилац може претендовати на њихову накнаду по основу Уговора о грађењу закљученог у поступку јавне набавке. Из наведених разлога Врховни суд је у том делу преиначио нижестепене одлуке и одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду изведених неугговорених радова, као неоснован.

Како је делимично преиначена одлука о главној ствари, Врховни суд је у смислу одредбе члана 165. став 2. ЗПП одлучио о трошковима целог поступка. Тужилац је у складу са одредбом члана 153. став 2. ЗПП делимично успео у парници, са 66% од вредности постављеног тужбеног захтева, па је тужена дужна да му накнади сразмеран део трошкова. Тужилац има право на накнаду нужних трошкова, у складу са одредбом чл. 154 ЗПП, и то за састав тужбе у износу од 52.200,00 динара, на име приступа на осам одржаних рочишта у износу од 229.600,00 динара (53.700 x 8), на име трошкова вештачења у износу од 83.000,00 динара, на име састава четири образложена поднеска у износу од 208.800,00 динара (52.200 x 4), на име састава две жалбе у износу од 214.800,00 динара (107.400 x 2), на име судске таксе на тужбу у износу од 390.000,00 динара, на име судске таксе на жалбу и другостепену одлуку у износу од 780.000,00 динара (390.000 x 2), све у складу са АТ и ТТ, у укупном износу од 2.265.800,00 динара, односно 66% од наведеног износа што је износ од 1.495.428,00 динара.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу другом изреке, применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП, у вези одредбе чл. 165 ст. 2 ЗПП.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић